

anuitnú novelu ktorej vypracovanie bolo dlhodobé o akávané politiky a už odbornou verejnosťou ako aj samotnými športistami. Jej platnosť prvých dôchodkov z 2. piliera bude totiž aktuálna už od januára 2015.

Súčasný zákon o starobnom dôchodkovom sporení obsahuje niektoré aspekty vyplácania dôchodkov z 2. piliera. Upravuje napríklad druhy dôchodkov (starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok a pozostalostné dôchodky), podmienky a formy ich vyplácania ako aj podmienky výplaty nasporenej sumy v prípade smrti športiteľa (tzv. dedenie). V súčasnej právnej úprave však **absentujú postupy**, ktoré sa týkajú samotnej realizácie celého procesu priznania a vyplácania dôchodkov, tak aby bol vykonateľný a komfortný pre športiteľa. Súčasná právna úprava je okrem iného v niektorých oblastiach, ktorými sú podmienky vyplácania niektorých druhov dôchodkov, ako aj poistno-matematických a iných technických vlastností dôchodkov, **prekonaná**.

Účelom 2. piliera je zabezpečiť spolu s dôchodkom zo sociálneho poistenia (1. pilier) športiteľovi **príjem v starobe** a pozostalým po športiteľovi zabezpečiť príjem v prípade **smrti športiteľa**. Za obdobie, v ktorom som športiteľom v 2. pilieri, sa mi starobný dôchodok alebo predčasný starobný dôchodok zo Sociálnej poisťovne **primerane zníži**. Dôchodok z 2. piliera teda **nie je doplnkom** k dôchodku z 1. piliera. Dôchodok z 2. piliera **nahrádza** časť starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku z 1. piliera.

Starobný dôchodok

Podľa anuitnej novely ako aj podľa súčasného zákona o starobnom dôchodkovom sporení sa z 2. piliera má vyplácať **starobný dôchodok**. Tento starobný dôchodok má spolu s kráteným starobným dôchodkom z 1. piliera zabezpečiť športiteľovi **do konca života** príjem v starobe.

Podľa zákona o sociálnom poistení, ktorý upravuje dôchodky z 1. piliera, má nárok na starobný dôchodok taký poistenec, ktorý získal najmenej **15 rokov dôchodkového poistenia** (v zásade odpracované roky) a dovŕšil **dôchodkový vek**. Toto sú podmienky na získanie starobného dôchodku v 1. pilieri. V 2. pilieri teda logicky musí byť možnosť vyplácania starobného dôchodku, ktorý ako som už uviedla vyššie, nahrádza časť starobného dôchodku z 1. piliera.

Podľa anuitnej novely by sa **starobný dôchodok z 2. piliera** mal vyplácať rovnako ako v 1. pilieri dovŕšením dôchodkového veku. Podľa súčasného zákona je však ďalšou podmienkou na získanie starobného dôchodku z 2. piliera získanie minimálneho obdobia starobného

dôchodkového sporenia najmenej 10 rokov. Ak by dôchodca túto podmienku uvedenú v súčasnom zákone nesplnil, poberal by krátený dôchodok z 1. piliera, ale dôchodkové úspory v 2. pilieri by nemohol použiť na zabezpečenie svojho dôchodku. Tie by boli predmetom dedenia až po jeho smrti.

Zachovať podmienku minimálneho obdobia sporenia najmenej 10 rokov v zákone o starobnom dôchodkovom sporení nemalo zmysel. Dôchodca by mal krátený dôchodok z 1. piliera, k dôchodku z 2. piliera by nemal prístup a ak by sa ocitol v hmotnej núdzi, museli by sa na neho skladať ostatní daňovníci. Preto bola podmienka minimálneho obdobia sporenia zrušená a jedinou podmienkou výplaty starobného dôchodku bude len dovŕšenie dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení.

Ak bude anuitná novela schválená v navrhovanom znení, bude podľa našich odhadov počet sporiteľov, ktorým sa môže vyplácať starobný dôchodok z 2. piliera v roku 2015 **cca 3 000**.

Ak by sme nenavrhlí zrušenie podmienky minimálneho obdobia sporenia 10 rokov, k dôchodku z 2. piliera by malo v roku 2015 prístup iba **cca 800 sporiteľov**.

Predčasný starobný dôchodok

Vyplácanie predčasného starobného dôchodku z 2. piliera zostáva **podmienené priznaním predčasného starobného dôchodku z 1. piliera**. Predčasný starobný dôchodok sa bude vyplácať takému sporiteľovi, ktorému už **bol priznaný** predčasný starobný dôchodok z 1. piliera.

Na nárok na predčasný starobný dôchodok z 1. piliera je potrebné splniť tri podmienky. Jednou z nich je získanie **minimálneho obdobia dôchodkového poistenia 15 rokov** (v zásade odpracované roky). Ďalšou podmienkou je, že poistencovi chýbajú do dovŕšenia dôchodkového veku najviac **2 roky**. Tým, že je predčasný starobný dôchodok z 2. piliera podmienený priznaním predčasného starobného dôchodku z 1. piliera, sporiteľ musí logicky obidve tieto podmienky splniť.

Predčasný starobný dôchodok z 1. piliera je krátený za obdobie, v ktorom ho dôchodca poberal. Za každých začatých 30 dní skoršieho odchodu do dôchodku sa kráti o 0,5 %. Toto krátenie sa však v zásade nevzťahuje na obdobie, v ktorom je výplata predčasného starobného dôchodku pozastavená z dôvodu, že dôchodca pracoval. Predčasný starobný dôchodok z 1. piliera však musí byť vyšší ako **1,2-násobok sumy životného minima** (cca 240 eur), čo je treťou podmienkou nároku na predčasný starobný dôchodok z 1. piliera.

Ako vidíme, v prípade predčasného starobného dôchodku platí zásada „**dôchodok alebo zárobok**“. Na rozdiel od podmienok v 1. pilieri platí, že ak sa raz začal predčasný starobný dôchodok z 2. piliera vyplácať, tak sa jeho výplata nepozastavuje, ani ak sa stane poberateľ tohto dôchodku znovu dôchodkovo poisteným (zamestná sa, alebo je samostatne zárobkovo činnou osobou, ktorá má taký príjem z podnikania, že jej vzniklo povinne dôchodkové poistenie v Sociálnej poisťovni).

Ak sporiteľ nemá nárok na predčasný starobný dôchodok z 1. piliera vyšší ako 1,2-násobok sumy životného minima (cca 240 eur), môže si pomôcť úsporami v 2. pilieri. Má teda nárok na predčasný starobný dôchodok aj vtedy, ak jeho predčasný starobný dôchodok z oboch pilierov bude vyšší ako 1,2 násobok životného minima. Opäť aj v tomto prípade musia byť splnené podmienky, že sporiteľ v zásade odpracoval najmenej 15 rokov a do dovŕšenia dôchodkového veku mu chýbajú maximálne 2 roky.

Úpravou uvedenou v predchádzajúcom odseku sa zároveň odstraňuje deformácia v súčasne platnej právnej úprave, podľa ktorej stačí, aby výška úspor na osobnom dôchodkovom účte sporiteľa postačovala na výplatu doživotného predčasného starobného dôchodku najmenej v sume 0,6-násobku životného minima. Ak sporiteľ túto podmienku nespĺnil, bez ohľadu na výšku priznaného predčasného starobného dôchodku z 1. piliera, predčasný starobný dôchodok z 2. piliera nemohol poberať.

Na druhej strane poistenec, ktorý je sporiteľ, môže dnes poberať predčasný starobný dôchodok z 1. piliera v zásade aj vtedy, ak jeho predčasný starobný dôchodok z 1. piliera je vyšší ako 0,6-násobok sumy životného minima, pričom výška jeho úspor z 2. piliera alebo skutočnosť, že nečerpá predčasný starobný dôchodok z 2. piliera, je bezvýznamná. Takto sporiteľ s nižšou nasporenou sumou na osobnom dôchodkovom účte nemusí byť v starobe dostatočne zabezpečený.

Zámerom anuitnej novely je, aby úhrn súm predčasných starobných dôchodkov z oboch pilierov bol vo výške, ktorá minimalizuje možnosť vzniku nároku na dávku v hmotnej núdzi.

Z 2. piliera sa budú vyplácať aj pozostalostné dôchodky (vdovské, vdovecké a sirotské dôchodky). Podmienky vyplácania týchto dôchodkov ako aj dôvody, ktoré nás viedli k predloženiu takého návrhu, si vysvetlíme v ďalšom článku.